

Uddrag fra 'BØRN RUM FORM - Arkitektur og design for begyndere'

Udgivelse fra Børnekulturens Netværk, november 2010.

Afsnit 2: Arkitektur og design i børn og unges verden

Hvorfor arkitektur og design?

Arkitektur og design er en stor del af den fysiske verden, vi er omgivet af. Inde og ude er vi brugere af rum eller genstande, der er tænkt og formet af mennesker.

De bygninger, vi bor, mødes, arbejder, spiser og sover i, er en så naturlig del af vores hverdag, at vi knap bemærker de påvirkninger, de har på vores liv. For eksempel vinduerne i et rum. De sikrer dagslys, tilfører rummet poesi, er konstrueret så de let kan åbnes og rengøres, i holdbare materialer og med et udtryk, der afspejler dansk klima, kultur og tradition.

De dagligdags genstande, der opfylder vores behov ved at være funktionelle, smukke, praktiske, kommunikerende, tryghedsskabende og underholdende, lever vi også med som en selvfølge. Eksempelvis stikkontakten på væggen, der gør det muligt at trække strøm på en let, sikker og fleksibel måde og som designmæssigt fortæller om den tidsperiode, den er skabt i.

Verden er formbar og foranderlig. Vi har indflydelse på vores fysiske verden og på samme måde har den fysiske verden, vi formgiver, indflydelse på os. Ønsker vi, at vores børn og unge vokser op som hele og selvstændige mennesker, er det vigtigt, at de kan forholde sig aktivt til arkitektur og design i deres opvækst - ligesom vi ønsker, at de får forståelse for sprog, matematik, historie, litteratur, film, biologi osv.

Danmark er kendt for sine dygtige designere og arkitekter. Børn vokser op med deres prægtige kunstværker uden at kende så meget til, hvem de er, og hvad deres arbejde består i. Derfor denne præsentation af, hvad arkitekter og designeres arbejde egentlig går ud på.

Hvad er Arkitektur?

Ordet arkitektur kommer fra latin og betyder bygningskunst. Men arkitekturbegrebet dækker ikke alene bygninger. Arkitektur er også byplanlægning, landskaber og haver i den store skala og design af brugsgenstande og rum i det små.

Arkitektur kaldes en bunden kunstart, fordi arkitektur er svar på en opgave. Arkitektur skabes for at opfylde et praktisk behov – som for eksempel behovet for et sted at bo eller arbejde. Samtidig er der en kunstnerisk hensigt i arkitektur. Arkitektur er en bearbejdning af rum, volumen, stof, farver, lys og lyd for at opnå et bestemt æstetisk udtryk.

Arkitektur handler kort sagt om at forme og indrette rum, hvad enten det er rum i en bygning, en by eller et landskab.

Arkitekturbegrebet kan både dække over planlægningen af en hel region og mindre samlinger af huse som for eksempel fiskerpakhuse i Skagen. Fælles for projekterne er arbejdet med rum, form, størrelse og afgrænsning.

Arkitekturens relationer til andre fag

Arkitektur er tilknyttet flere områder, nemlig matematik, teknologi, videnskab, kunst, politik, sociologi, etnografi, historie og filosofi. Når arkitekturens form og konstruktion skal beregnes, inddrages blandt andet viden fra matematik og teknologi. Arkitekturens æstetiske spørgsmål er relateret til kunstdebatten, og opførelsen af en bygning er ofte et politisk spørgsmål.

For at tolke en given opgave må arkitekten også kende til brugernes livsmønstre og arbejdsformer, hvilket er et område, der er relateret til videnskaben om kultur og folkeslag – etnografien.

Decorum

Siden antikken har man brugt begrebet decorum til at beskrive arkitekturens mål. Decorum kan oversættes med det passende. Arkitekturen skal passe til tiden og stedet og rumme de funktioner og muligheder, som bygningstypen kræver.

Grundelementer

Enhver arkitekturopgave er et arbejde med form, rum, forløb og materialer. Det gælder både for opførelsen af bygninger og landskaber. Arkitekten må vælge en tilfredsstillende form, der både opfylder de æstetiske og funktionelle krav.